

Koronautvalget

koronautvalget@jd.dep.no

Oslo 3.11.2022

Norges Kristne Råd (NKR) er paraplyorganisasjon for 25 kristne kirker og trossamfunn i Norge, i tillegg til fem økumeniske tilsluttede organisasjoner. NKR takker for muligheten til å komme med innspill til Koronautvalgets arbeid.

NKR har tidligere sendt våre høringsinnspill til koronakommisjonens rapporter, [«Høring NOU 2021_6 Myndighetenes håndtering av koronapandemien»](#) og [«Høring NOU 2022_5 myndighetenes håndtering av koronapandemien del 2»](#).

Ettersom tros- og livsynssamfunn knapt ble nevnt i den første rapporten, - på tross av at trosfriheten er menneskerettslig beskyttet, og den andre rapporten fullstendig er uten henvisning til tros- og livsynssektoren og konsekvenser pandemien har hatt for dem, vedlegger vi våre hørings svar med forventning om at tros- og livsynsfeltet blir grundig omtalt i koronautvalgets endelige rapport.

Vi vedlegger også [«Wiersholm rapporten»](#), og vårt hørings svar knyttet til [«Høring NOU 2022_5 myndighetenes håndtering av koronapandemien del 2»](#) omtaler denne rapporten nærmere.

Koronautvalget ber ideelle organisasjoner og interesseorganisasjoner om spesielt å komme med innspill som svarer på følgende spørsmål:

- Hvordan vurderer dere balansen og forholdsmessigheten mellom smitteverntiltak og tiltaksbyrde?
- Hvilke positive og/eller negative virkninger har nasjonale (og ev. lokale) tiltak under pandemien / omikron-perioden hatt for deres mål- og brukergrupper?
- Hvilke grep mener dere vil være viktige for å få en bedre beredskap og krisehåndtering i tiden fremover?

Til samtlige tre kulepunkt viser vi til våre tidligere hørings svar til koronakommisjonens rapporter (se lenker over) som utdyper dette, både med hensyn til forholdsmessigheten, virkninger og læringspunkter.

Overordnet understreker disse at «Å få utøve sin tro eller sitt livssyn er en menneskerett. Når Koronakommisjonen unnlater å berøre inngrep knyttet til tros- og livsynssektoren, vitner det om en manglende forståelse av tros- og livsynsfrihetens særskilte rettsvern.»

Vi vil derfor anbefale myndighetene å bruke Wiersholm rapporten, [«Notat om begrensninger i tros- og religionsfrihet under covid-19-pandemien»](#), som et supplement i det videre arbeidet med å ta lærdom fra pandemihåndteringen.

Wiersholm rapporten konkluderer med at det var flere begrensninger på trosfriheten under pandemien, at det er usikkert hvorvidt disse var nødvendige og forholdsmessige, at det var manglende begrunnelser fra myndighetene knyttet til arrangementsbegrensningene, og at vilkåret om fastmonterte seter fremstår både noe vilkårlig og noe urimelig.

Vi trekker her frem følgende:

- Inngrepene må være nødvendige for forholdsmessige, og godt begrunnet. Flere av tiltakene som ble iverksatt var ikke dette.
 - Et eksempel på dette er antallsbegrensninger i kirker, mens tilsvarende ikke ble gjeldende på kino- og konsertsaler, på tross at religionsfriheten er en beskyttet rett. Paradoksalt nok valgte da mange kirker å flytte enkelte av sine gudstjenester til kino- og konsertsaler, ofte med dårligere løsninger enn hva store kirker selv kunne ivaretatt.
 - Et annet eksempel er ordningen med arrangement med «fastmonterte seter». Sektoren reagerte raskt på ordningen, men først i ettertid har myndighetene erkjent at dette ikke var noen god løsning.
- Norges Kristne Råd adresserte tidlig at tjenester knyttet til dødsfall og gravferd måtte ha status som «samfunnskritisk funksjon». Dette ble først avvist før det så ble godkjent. I tillegg opplevde vi rekke utfordringer når det gjaldt arbeidet knyttet til dødsfall og gravferd, spesielt der prester og pastorer måtte krysse kommunegrensener for å ivareta kirkens oppgaver i forbindelse med dødsfall og gravferd.
- Vi har på vegne av våre 25 medlemskirker, det vil også si overfor rundt 2300 lokale menigheter hatt en svært sentral rolle i forhold til informasjonsdeling, forstå og forklare gjeldende retningslinjer, og som bindeledd mellom myndighetene og medlemskirkene. Flere av de tiltak som ble iverksatt og som rammet uforholdsmessig burde vært på høring i tros- og livssynssektoren, ikke minst jo lenger ut i pandemien vi kom. Graden av kontakt myndigheter, både fortløpende og på koordineringsmøter tiltok utover pandemien. Dette var avgjørende viktig og er et viktig læringspunkt når nye kriser kommer.

Vi viser ellers til våre tidligere høringsvar og Wiersholm-rapporten.

Tros- og livssynssektoren har lært svært mye under pandemien. Vi har erfart hvor belastende det er for våre medlemmer å ikke kunne oppsøke sine kirkehus. Vi har lært hvor raskt en menneskerettighet som tros- og livssynsfriheten kan bli skjøvet til side. Vi har også lært noe om hvilke ressurser vår samfunnssektor rommer, og hva vi kan utrette når vi står sammen. Dette er blant de læringspunktene utvalget må ta med seg.

Nye kriser vil komme. Norges Kristne Råd vil også da bidra til gode løsninger i samarbeid med myndighetene. Og med pandemierfaringene friskt i minnet vil vi, og forhåpentligvis også norske myndigheter, stille med et skjerpet blikk for begrensninger på religions- og livssynsfriheten.

Om ønskelig møter vi gjerne for å utdype disse punktene nærmere.

Med vennlig hilsen

Erhard Hermansen

generalsekretær, Norges Kristne Råd

Norges Kristne Råd, Rådhusgata 1-3, N-0151 Oslo. Telefon: 23 08 13 00.

E-post: post@norkr.no. Web: www.norgeskristnerad.no.